

**Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021
MINISTERUL EDUCAȚIEI**

**Programa școlară
pentru disciplina**

GEOGRAFIE

**Învățământ special
Clasele a V-a – a VIII-a
Dizabilități intelectuale ușoare și moderate**

București, 2021

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Geografie* reprezintă oferta curriculară pentru clasele a V-a - a VIII-a. Disciplina este prevăzută în aria curriculară *Om și societate*, în **Planul-cadru de învățământ pentru învățământul special gimnazial, dizabilități intelectuale ușoare și moderate**, aprobat prin OMEN nr. 3622/27.04.2018, având un buget de timp de 1 oră/săptămână/clasă.

Planurile-cadru pentru învățământul special gimnazial au fost elaborate în acord cu prevederile specifice de politici educaționale stabilite la nivel național și internațional, care promovează accesul la educație și egalitatea de șanse.

Prezenta programă școlară propune o ofertă adaptabilă ce permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Scopul îl reprezintă realizarea unui demers didactic personalizat (folosirea planului de intervenție personalizat), care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev.

Geografia, alături de celelalte discipline, își aduce o contribuție însemnată la formarea și dezvoltarea elevilor, a concepției despre lume și viață.

Geografia, ca știință a Pământului, pornește de la studiul orizontului local, „ale cărui elemente proaspete, pline de imagini și de simțire există în sufletul fiecărui copil și trebuie scoase la lumină, valorificate și rânduite. Oricât de puțin variază ar fi un astfel de ținut, el permite copilului să înțeleagă deplin cel puțin câteva noțiuni geografice fundamentale” (*Vâlsan, 1931*).

Se impune trecerea spre un demers de învățare care încurajează înțelegerea relevanței geografiei pentru viața cotidiană, mai ales la elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate. Se urmărește stimularea interesului elevilor de a cunoaște direct, de a investiga și a înțelege faptul geografic imediat, precum și cunoașterea importanței protecției mediului ambiant pentru o viață sănătoasă și echilibrată.

Studiul geografiei trebuie să depășească spațiul clasei (ori de câte ori este posibil), realitatea înconjurătoare putând fi mai ușor percepută în complexitatea ei, apelând la cele cinci simțuri. La copiii cu dificultăți de învățare este mai eficientă învățarea cât mai aproape de realitatea înconjurătoare existând posibilitatea interacțiunii cu elementele mediului înconjurător (contact direct cu natura), fără vreo mijlocire, fără substitute, fără simulare artificială

Toți elevii trebuie să aibă acces la un curriculum care să faciliteze dezvoltarea cognitivă, socioemoțională și a comportamentelor adaptative. Trebuie să avem în vedere că elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate prezintă câteva caracteristici definitorii: o lipsă de flexibilitate a activității cognitive, ceea ce justifică absența elementelor de creativitate și existența unei gândiri reproductive, dificultăți ale proceselor de analiză și sinteză, îngustimea câmpului perceptiv, lipsa de fidelitate a memoriei etc.

Fiecare copil este unic și, cu atât mai mult, formarea personalității la copiii cu nevoi speciale depinde, în cea mai mare măsură, de cât de corect ne facem meseria. Ei au nevoie permanent să fie ajutați, încurajați și apreciați, au multă nevoie de afecțiunea noastră, dar și să le redăm încrederea că tot ceea ce fac ei e bine.

Din punct de vedere formal, programa de față este structurată astfel: notă de prezentare, competențe generale, competențe specifice și exemple de activități de învățare (pe clase), conținuturi, sugestii metodologice.

Competențele generale se dezvoltă prin studierea disciplinei *Geografiei* în învățământului gimnazial.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, se formează pe parcursul fiecărei clase și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de **exemple de activități de învățare**, care constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă informații științifice fundamentale, validate în decursul cunoașterii umane, prin care se urmărește realizarea competențelor. S-a avut în vedere dimensionarea optimă a conținuturilor și selectarea riguroasă a informației, astfel încât acestea să nu ducă la supraîncărcare.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta profesorul în utilizarea programei școlare așa încât să-și organizeze demersului didactic cu scopul de a facilita dezvoltarea competențelor.

Competențe generale

- 1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice**
- 2. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic**
- 3. Relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza observării/descrierii diverselor surse geografice și a informațiilor dobândite la alte discipline școlare**
- 4. Dezvoltarea interesului și a responsabilității pentru mediul geografic**

CLASA a V-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice**

Clasa a V-a
<p>1.1. Utilizarea termenilor geografici în contexte diferite</p> <ul style="list-style-type: none"> - pronunțarea corectă a termenilor și a denumirilor geografice; - completarea textelor lacunare simple cu termeni geografici specifici, precizați de profesor, colegi sau de părinți; - gruparea unor termeni sau denumiri geografice pe baza unor criterii impuse; - corelarea termenilor geografici cu elemente geografice observate direct sau indirect (teren/suporturi grafice/imagini).
<p>1.2. Descrierea unor elemente, fenomene sau procese observate direct sau indirect</p> <ul style="list-style-type: none"> - descrierea simplă (în cuvinte proprii) a elementelor și fenomenelor geografice observate direct în orizontul local sau indirect pe diferite suporturi (animații video, filme documentare); - prezentarea simplă pe etape de desfășurare a unor fenomene geografice pe baza unor scheme/ seturi de imagini; - exerciții de completare a termenilor geografici în scheme simple de prezentare a unor elemente și fenomene geografice.

2. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic

Clasa a V-a
<p>2.1. Utilizarea tehnicilor de orientare în teren</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea pe suporturi cartografice a unor puncte/trasee definite de coordonate geografice date; - precizarea poziției elementelor identificate în teren/pe hartă cu ajutorul punctelor cardinale/ coordonatelor geografice; - descrierea unor trasee scurte parcurse în orizontul local, prin raportare la repere, puncte cardinale, pe baza unui algoritm dat; - utilizarea elementară a tehnologiilor moderne (Sistemul de navigație – GPS).
<p>2.2. Citirea reprezentărilor grafice și cartografice simple</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea elementelor de reper ale hărții (orientare, titlu, coordonate, scară de proporție, legendă); - identificarea localizării elementelor reprezentate prin semne convenționale; - precizarea etapelor succesive de desfășurare a unor procese geografice pe baza unor scheme/ desene; - localizarea unor elemente prin poziționare reciprocă.

3. Relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza observării/descrierii diverselor surse geografice și a informațiilor dobândite la alte discipline școlare

Clasa a V-a
<p>3.1. Descrierea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni de matematică, științe și tehnologii</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea unităților de măsură în precizarea distanțelor măsurate pe hartă, a celor din realitate sau a unor distanțe estimate empiric; - utilizarea corectă a reperelor de timp; - identificarea unor site-uri cu informații geografice;

Clasa a V-a
<ul style="list-style-type: none"> - identificarea unor corelații între fenomenele naturale observate și evenimente din viața cotidiană; - identificarea relației dintre mișcările Pământului, reperele de timp, succesiunea fenomenelor și reperele calendaristice.
<p>3.2. Descrierea diversității naturale a realității geografice realizând corelații cu informațiile dobândite la alte discipline școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea deosebirilor dintre spații geografice diferite (localitate, regiune, continent) din perspectiva diversității naturale; - exerciții de relaționare între elemente și fenomene geografice observate direct sau indirect.

4. Dezvoltarea interesului și a responsabilității pentru mediul geografic

Clasa a V-a
<p>4.1. Identificarea soluțiilor de organizarea spațiului și protecția mediului geografic</p> <ul style="list-style-type: none"> - observarea directă și indirectă a unor elemente, fenomene și procese geografice; - identificarea unor posibilități de protecție a mediului pentru situațiile observate.
<p>4.2. Aplicarea cunoștințelor și abilităților dobândite în contexte noi/ situații reale de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplicarea metodelor/tehnicilor de orientare în spațiu în activitatea reală; - precizarea unor reguli de comportament ce trebuie respectate în diferite situații ipotetice de risc din orizontul local; - prezentarea corelației dintre succesiunea unor fenomene naturale și succesiunea activităților personale.

Conținuturi

Terra – Elemente de geografie fizică

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Terra – o planetă a Universului	<ul style="list-style-type: none"> • Universul și sistemul Solar - aspecte generale • Terra – o planetă a Sistemului Solar (formă și dimensiuni)
Terra – o planetă în mișcare	<ul style="list-style-type: none"> • Globul geografic și harta. Coordonate geografice • Mișcările Pământului și consecințele lui • Orientarea în spațiul terestru (elemente naturale și instrumente clasice și moderne) • Aplicație practică: Măsurarea timpului (zi, săptămână, lună, anotimp, an, calendar)
Terra – o planetă în transformare	<p>Geosferele Terrei</p> <p>Litosfera</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structura internă a Terrei (doar alcătuire) • Relieful - continente, bazine oceanice - relieful major al continentelor • Vulcanii și cutremurele • Aplicație practică: Relieful orizontului local. Reguli de comportare și măsuri de protecție în cazul producerii de fenomene și procese în orizontul local (cutremure, alunecări de teren etc.) <p>Atmosfera</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici generale și importanță • Elemente și fenomene meteorologice • Vremea și clima (definiție, caracterizare clima temperat - continentală) • Aplicație practică: Modalități de avertizare, reguli de comportare și măsuri de protecție în cazul producerii de fenomene extreme în orizontul local (grindină, polei, furtuni, secetă, caniculă, viscol, tornade etc.) <p>Hidrosfera</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici generale și importanță • Oceanul Planetar – componente și localizare • Apele continentale • Aplicație practică: Măsuri de protecție a apelor, Reguli de comportare și măsuri de protecție în cazul producerii de fenomene extreme în orizontul local (viituri/ revărsare/ inundație etc.) <p>Biosfera și solurile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici generale și importanță • Plantele și animalele - repartiția lor geografică • Solurile - resursă a vieții • Aplicație practică: Protecția plantelor, a animalelor și conservarea solului.
Zonele naturale ale Terrei	<ul style="list-style-type: none"> • Diversitatea peisajelor terestre naturale

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare propuse oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Din aplicațiile practice va fi abordată doar una la alegere.

CLASA a VI-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice**

Clasa a VI-a
1.1. Precizarea în cuvinte proprii a sensului termenilor geografici <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea prin cuvinte proprii a caracteristicilor elementelor observate direct sau indirect; - denumirea unor procese și fenomene socio- economice; - descrierea unor fenomene/procese geografice observate direct sau indirect.
1.2. Descrierea relațiilor dintre elementele și fenomenele geografice utilizând termeni specifici <ul style="list-style-type: none"> - redarea, prin cuvinte proprii, a caracteristicilor unor elemente, procese, fenomene de geografie umană/ regională, observate direct sau indirect; - descrierea, prin cuvinte proprii, a unui sistem (regiune, țară, oraș); - completarea unui text lacunar cu termeni dați.

2. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic

Clasa a VI-a
2.1. Poziționarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice <ul style="list-style-type: none"> - localizarea unor elemente cu ajutorul coordonatelor geografice și a punctelor cardinale; - exerciții de poziționare corectă a unor elemente geografice pe suport grafic și cartografic; - exerciții de localizare a elementelor de geografie umană și regională pe hărți la scară diferită.
2.2. Ordonarea spațială și/sau cronologică a elementelor, fenomenelor și proceselor geografice după criterii date <ul style="list-style-type: none"> - ordonarea unor elemente geografice după criterii cantitative (înălțime, lungime, suprafață, populație, distanțe etc.) sau după repartiția lor spațială; - ordonarea unor caracteristici teritoriale după evoluția lor în timp.

3. Relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza observării/descrierii diverselor surse geografice și a informațiilor dobândite la alte discipline școlare

Clasa a VI-a
3.1. Utilizarea informațiilor cu caracter geografic obținute cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și al elementelor din matematică și științe <ul style="list-style-type: none"> - accesarea unor aplicații informatice pentru caracterizarea unor elemente, fenomene și procese geografice; - realizarea unor calcule aritmetice simple, după formule menționate în conținuturi; - exerciții de grupare a informațiilor, elementelor, fenomenelor și proceselor geografice pe baza unor criterii științifice sau de interes personal.
3.2. Prezentarea diversității naturale, umane și culturale realizând corelații interdisciplinare <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea unor date referitoare la diversitatea umană și culturală utilizând informații dobândite la istorie, educație civică sau prin surse multimedia; - identificarea legăturii dintre elemente ale mediului geografic care au influențat evoluția societății omenеști.

4. Dezvoltarea interesului și a responsabilității pentru mediul geografic**Clasa a VI-a****4.1. Caracterizarea elementelor, fenomenelor și proceselor după un algoritm dat**

- descrierea unui element geografic după un algoritm dat;
- prezentarea fenomenelor și proceselor geografice după un algoritm dat;
- identificarea unor posibile transformări ale mediului în condițiile realizării unor unități economice.

4.2. Compararea elementelor, fenomenelor și proceselor după caracteristicile geografice

- compararea cantitativă a elementelor observate direct sau pe materiale vizuale;
- precizarea unor asemănări/ deosebiri privind modul de manifestare a fenomenelor și proceselor.

Conținuturi

Terra – Elemente de geografie umană. Europa

Domenii de conținut	Clasa a VI-a
Cunoașterea lumii în care trăim	<ul style="list-style-type: none"> • Repere ale cunoașterii Terrei – de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă • Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii
Antroposfera – omul și activitățile umane	<ul style="list-style-type: none"> • Populația Terrei: evoluția numerică, răspândirea geografică, diversitatea umană, mobilitate teritorială • Așezările omenești – forme de locuire și diferențieri teritoriale • Resursele naturale și valorificarea acestora • Domeniile activităților economice pe Terra: agricultura, industria, serviciile (caracteristici generale) • Efectele activității umane asupra mediului și calitatea vieții • Aplicații practice: Trase turistice aplicate pe domenii de interes. Regiuni turistice
Europa – identitate geografică	<ul style="list-style-type: none"> • Mediul natural ca suport al locuirii umane <ul style="list-style-type: none"> - Poziția geografică. Țărmuri: golfuri, insule, peninsule și strâmtori - Caracteristici generale ale reliefului. Unități majore - Hidrografia - Diferențieri climatice și biogeografice • Oameni și locuri <ul style="list-style-type: none"> - Harta politică – state și regiuni - Răspândirea geografică a populației. Elemente de diversitate umană (diversitate etnică, lingvistică, confesională) - Mari orașe europene • Resursele naturale și activitățile economice (agricultura, industria, serviciile) • Uniunea Europeană • Caracterizarea geografică a unor state reprezentative din Europa (la alegere)
Europa în lumea contemporană	<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea vieții în Europa

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare propuse oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Din aplicațiile practice va fi abordată doar una la alegere.

CLASA a VII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice**

Clasa a VII-a
<p>1.1. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază identificați în contexte diferite</p> <ul style="list-style-type: none"> - numirea/recunoașterea termenilor și denumirilor geografice în texte diferite, surse grafice și cartografice; - definirea/explicarea realității geografice, utilizând limbajul specific; - construirea unor enunțuri simple, corecte, coerente (despre fenomene și fapte geografice observate), utilizând termeni, denumiri, informații specifice din surse diferite (texte literare, lecturi geografice, mass-media, internet); - utilizarea corectă a numelor proprii auzite sau citite; - descrierea unor situații redată prin imagini statice sau dinamice.
<p>1.2. Caracterizarea elementelor geografice utilizând limbajul specific</p> <ul style="list-style-type: none"> - exprimarea, în cuvinte proprii a caracteristicilor elementelor observate direct sau indirect; - completarea unui text lacunar cu termeni și denumiri geografice adecvate; - descrierea/prezentarea/caracterizarea unor elemente, fenomene și procese geografice (ex.: descrierea anotimpurilor, a vegetației și a faunei specifice unor zone geografice etc.); - identificarea/explicarea unor legături spațiale, cronologice, cauzale și funcționale între diferite elemente, fenomene, procese geografice (ex.: repartiția zonelor de climă în cele două emisfere, relația climă-vegetație-faună, răspândirea raselor umane etc.).

2. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic

Clasa a VII-a
<p>2.1. Localizarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - fixarea/determinarea poziției unor elemente cu ajutorul punctelor cardinale, a coordonatelor geografice și a altor repere cartografice (semne convenționale); - localizarea corectă a elementelor geografice prin poziționare reciprocă, pe hărți la scări diferite; - reprezentarea spațiului geografic cu ajutorul șablonului și a simbolurilor; - completarea/reproducerea unor desene lacunare în raport cu un model dat; - identificarea unor caracteristici/consecințe ale elementelor și fenomenelor rezultate din poziția geografică a acestora.
<p>2.2. Interpretarea fenomenelor și proceselor geografice pe baza reprezentărilor cartografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - poziționarea corectă pe un suport cartografic a unor elemente sau areale, utilizând semne convenționale; - realizarea unor desene schematice simple utilizând semnele convenționale; - citirea unei hărți tematice (a unui element); - citirea/identificarea unor elemente geografice de pe un suport cartografic (limite, areale, tipuri climatice, zone de vegetație, resurse naturale, activități economice, căi de comunicație); - explicarea, în cuvinte proprii, a legăturii dintre un element și semnul convențional corespunzător.

3. Relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza observării și descrierii diverselor surse geografice și a informațiilor dobândite la alte discipline școlare

Clasa a VII-a
<p>3.1. Observarea, recunoașterea și descrierea elementelor de mediu geografic prin explorare pe baza diverselor surse geografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - observarea dirijată/nedirijată a unor elemente ale mediului geografic; - identificarea/descrierea caracteristicilor elementelor geografice; - identificarea modificărilor geografice observabile din realitatea înconjurătoare (ex.: evoluția vegetației).
<p>3.2. Explicarea diversității naturale, umane, culturale, lingvistice a realității geografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentarea orală a unor informații referitoare la diversitatea naturală, umană, culturală, lingvistică, făcând apel și la informațiile dobândite la alte discipline sau alte surse (mass-media, internet); - prezentarea caracteristicilor geografice identificate în diferite desene, imagini; - evidențierea unor elemente specifice de cultură și civilizație.

4. Dezvoltarea interesului și a responsabilității pentru mediul geografic

Clasa a VII-a
<p>4.1. Identificarea elementelor de geografia mediului înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - observarea/recunoașterea componentelor mediului înconjurător și a relațiilor dintre acestea; - descrierea relației dintre om și mediu; - identificarea unor probleme din mediul geografic (degradarea și poluare mediului).
<p>4.2. Explicarea soluțiilor de protecție a mediului geografic, în contextul dezvoltării sustenabile</p> <ul style="list-style-type: none"> - exprimarea unor opinii asupra necesității protecției mediului înconjurător; - identificarea unor soluții/modalități de combatere și protejare a mediului înconjurător; - identificarea unor transformări naturale și socio-economice (transformarea peisajului, schimbarea destinației terenurilor); - prezentarea unor exemple de bună practică privind protecția mediului înconjurător.

Conținuturi

Geografia continentelor extraeuropene

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
Asia	Caracterizare geografică <ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică • Relieful – caracteristici generale, unități majore. Munții Himalaya • Clima, vegetația, fauna • Hidrografia – caracteristici generale. Fluvii și lacuri • Harta politică și marile aglomerări umane • Resursele naturale. Activitățile economice
Africa	Caracterizare geografică <ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică • Relieful – caracteristici generale • Clima, hidrografia, vegetația, fauna – caracteristici generalei • Harta politică și marile orașe • Resursele naturale. Activitățile economice
America. America de Nord. America de Sud	America de Nord <ul style="list-style-type: none"> • Așezare – poziția geografică și articulațiile țărmurilor • Relieful – caracteristici generale • Hidrografia, clima, vegetația, fauna – caracteristici generale • Harta politică și marile orașe • Dezvoltare economică America de Sud <ul style="list-style-type: none"> • Așezare – poziția geografică și articulațiile țărmurilor • Relieful – caracteristici generale • Hidrografia, clima, vegetația, fauna – caracteristici generale • Populația. Statele din America de Sud • Dezvoltare economică
Australia și Oceania. Antarctica	Australia și Oceania – caracterizare geografică <ul style="list-style-type: none"> • Australia – caracterizare geografică generală (așezare, relief, clima, apele, vegetația, fauna, populația, economia) • Oceania – particularități geografice (clima, populația, agricultura, turismul) Antarctica – elemente de identitate geografică
Elemente de geografia mediului înconjurător	<ul style="list-style-type: none"> • Componentele mediului înconjurător și relațiile dintre acestea • Degradarea mediului înconjurător, o problemă a lumii contemporane

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare propuse oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Din aplicațiile practice va fi abordată doar una la alegere.

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice

Clasa a VIII-a
<p>1.1. Utilizarea limbajului specific în explicarea unor elemente și fenomene geografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - folosirea limbajului geografic în explicarea unui element/fenomen geografic, pe baza unei hărți, text; - utilizarea terminologiei specifice pentru explicarea unor fenomene/procese geografice, pe baza observațiilor directe sau indirecte; - explicarea legăturilor dintre mediul natural și activitățile umane, utilizând terminologia specifică.
<p>1.2. Prezentarea informației geografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracterizarea geografică a unei unități teritoriale, după un plan dat; - evidențierea trăsăturilor caracteristice unei regiuni geografice (ex.: altitudini, climat specific, prezența apelor carbogazoase, floră, faună specifică); - formularea concluziilor după lectura unui text, vizionarea unui film documentar, a unei prezentări.

2. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic

Clasa a VIII-a
<p>2.1. Reprezentarea unor elemente geografice pe un suport cartografic</p> <ul style="list-style-type: none"> - localizarea corectă a elementelor spațiului geografic; - reprezentarea/amplasarea unor elemente pe o hartă (fizică, politică), utilizând semnele convenționale; - desenarea, după contur, a unei hărți, identificând elementele geografice, utilizând semnele convenționale; - realizarea unor modele cu specific geografic (machete, colaje).
<p>2.2. Explicarea fenomenelor și proceselor geografice utilizând reprezentări grafice și cartografice</p> <ul style="list-style-type: none"> - relaționarea/stabilirea legăturilor reciproce dintre procese și fenomene geografice naturale și umane; - identificarea unor procese din orizontul local folosind suporturi cartografice.

3. Relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza observării și descrierii diverselor surse geografice și a informațiilor dobândite la alte discipline școlare

Clasa a VIII-a
<p>3.1. Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice din realitatea observată direct sau indirect</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea informațiilor folosind diverse surse geografice; - identificarea de particularități ale unor elemente, fenomene și procese geografice pornind de la diferite texte, imagini, prezenări; - caracterizarea orală a unei unități de relief, a unui oraș/sat după un model dat, utilizând diferite resurse geografice.
<p>3.2. Prezentarea diversității naturale, umane și culturale a realității geografice realizând corelații cu informațiile dobândite la alte discipline școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> - explicarea diversității umane și culturale ca urmare a evoluției istorice; - exprimarea unor opinii privind specificul geografic al unor elemente naturale folosind informații de la alte discipline;

Clasa a VIII-a
- argumentarea diversității naturale corelând informațiile geografice cu elemente din domeniul biologiei, fizicii și chimiei.
3.3. Explicarea importanței patrimoniului local și național în context european și mondial
- prezentarea unor modalități de valorificare a patrimoniului local/național; - explicarea importanței patrimoniului cultural local și național; - explicarea rolului factorului antropic în protejarea patrimoniului local/național.

4. Dezvoltarea interesului și a responsabilității pentru mediul geografic

Clasa a VIII-a
4.1. Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice din orizontul local sau îndepărtat, în contextul dezvoltării durabile
- observarea mediului geografic din orizontul local, apropiat sau îndepărtat; - descrierea relațiilor dintre om și mediu; - identificarea unor acțiuni negative ale omului asupra mediului geografic, a efectelor acestora.
4.2. Identificarea soluțiilor de protecție a mediului geografic, din orizontul local sau îndepărtat, din perspectiva dezvoltării durabile
- identificarea unor soluții de păstrare a caracteristicilor mediului geografic; - explicarea normelor de comportare specifice asigurării echilibrului mediului geografic; - identificarea unor transformări naturale și socio-economice (transformarea peisajului, schimbarea destinației terenurilor), a unor soluții de amenajare/organizare a spațiului unei zone/localități.

Conținuturi

Geografia României

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
Poziția geografică	<ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică. Statele vecine • România - țară carpatică, dunăreană, pontică și central europeană
Relieful României	<ul style="list-style-type: none"> • Relieful – caracteristici generale • Unitățile majore de relief: <ul style="list-style-type: none"> - Carpații și Depresiunea Colinară a Transilvaniei - Subcarpații - Podișul Getic și Podișul Mehedinți - Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei - Câmpia de Vest și Dealurile de Vest - Câmpia Română - Delta Dunării și platforma continentală a Mării Negre <ul style="list-style-type: none"> • Aplicații practice: <ul style="list-style-type: none"> - Relieful orizontului local/județului natal - Fenomene și procese de risc din orizontul local (alunecări de teren, șiroire/torențialitate, inundații etc.) și stabilirea unor măsuri de prevenire/combateră/diminuare - Cutremuerele în România. Prezentarea regulilor de comportament în caz de cutremur
Clima, apele, vegetația, fauna și solurile	<ul style="list-style-type: none"> • Clima <ul style="list-style-type: none"> - Factorii genetici - Elementele climatice - Particularitățile climatice regionale (etaje și influențe climatice) <ul style="list-style-type: none"> • Apele <ul style="list-style-type: none"> - Dunărea - Râurile interioare - Lacurile și apele subterane - Marea Neagră <ul style="list-style-type: none"> • Vegetația, fauna și solurile • Aplicații practice: <ul style="list-style-type: none"> - Reguli de comportament în cazul producerii unor fenomene climatice, hidrografice, biogeografice de risc - Observații în natură/Descrierea elementelor geografice din orizontul local (etaj de climă, ape, vegetație, faună, sol)
Populația, așezările omenești și organizarea administrativ-teritorială	<ul style="list-style-type: none"> • Populația – elemente și structuri demografice • Așezările omenești <ul style="list-style-type: none"> - Așezările rurale – evoluție și diferențieri teritoriale - Așezările urbane – evoluție și caracteristici actuale - Caracterizarea geografică a orașului București <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea administrativ-teritorială • Aplicații practice: <ul style="list-style-type: none"> - Caracterizarea unor orașe (la alegere)
Activitățile economice	<ul style="list-style-type: none"> • Agricultura <ul style="list-style-type: none"> - Cultura plantelor și creșterea animalelor - Valorificarea produselor agricole – tradiție și modernitate <ul style="list-style-type: none"> • Resursele naturale și industria

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
	<ul style="list-style-type: none"> - Resursele naturale și valorificarea lor - Ramuri ale industriei <ul style="list-style-type: none"> • Serviciile - Căile de comunicație și transporturile - Comerțul - Turismul – potențial și valorificare economică <ul style="list-style-type: none"> • Aplicații practice: - Activități economice în localitatea/județul natal - Potențialul turistic al județului
Regiuni geografice și dezvoltarea regională	<ul style="list-style-type: none"> • Regiuni geografice pe baze naturale • Aplicații practice: - Caracterizarea geografică a unei regiuni (la alegere)
Caracteristici ale mediului înconjurător	<ul style="list-style-type: none"> • Calitatea mediului înconjurător în România • Transformări naturale și socio-economice
România în Europa și în lume	<ul style="list-style-type: none"> • Valorile naturale și culturale ale României • România ca membru ONU, NATO și UE

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare propuse oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Din aplicațiile practice va fi abordată doar una la alegere.

Sugestii metodologice

Prezentul curriculum își propune să formeze competențe, valori și atitudini prin demersuri didactice care să coreleze explicit conținuturile învățării cu practica instruirii eficiente.

Activitatea profesorului nu se desfășoară după o rețetă sau un șablon. Practica educativă trebuie să fie deschisă și permisivă pentru noi abordări ale demersului didactic, mai ales la elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate. Trebuie să ținem cont de instruirea diferențiată ce presupune convertirea procesului educativ în unul adaptat particularităților psihointelectuale ale fiecărui elev și de progresul școlar înregistrat, utilizând planurile de intervenție personalizate.

Pentru formarea competențelor generale și specific este important ca profesorul să-și orienteze demersul didactic spre realizarea unor tipuri de activități de învățare care să vizeze:

- crearea unui mediu educațional (clasa ca o comunitate de învățare, climat afectiv, cadru natural stimulativ care răspunde curiozității firești a copiilor);
- utilizarea unor strategii, metode și tehnici de predare-învățare-evaluare eficiente (ex. jocul geografic, activități practice, modelarea, explorarea directă a mediului geografic etc.);
- utilizarea frecventă a hărții (lucru indispensabil pentru studiul geografiei) care stârnește curiozitatea, interesul elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate);
- abordarea inter și transdisciplinară a conținuturilor;
- exersarea lucrului în echipă, a cooperării în realizarea sarcinilor de lucru;
- utilizarea instrumentelor TIC în activitatea didactică (Portal Școli Speciale, alte soft-uri educaționale, CD-urile aferente noilor manualele de la școlile de masă) în scopul accesibilizării informațiilor, antrenării memoriei vizuale și a înțelegerii fenomenelor și proceselor geografice;
- dezvoltarea capacității de comunicare în situații diferite;
- dezvoltarea abilităților de relaționare la nivelul grupului;
- dezvoltarea răspunderii individuale;
- realizarea unor proiecte/ postere tematice în scopul unei învățări facile;
- formarea și dezvoltarea unor comportamente favorabile privind protejarea și conservarea mediului înconjurător.

Elevii învață nu numai din ceea ce citesc, după ceea ce ascultă sau observă, ci și din ceea ce fac, adică din propria lor acțiune. („learning by doing”). Elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate au nevoie de profesori care înțeleg modul lor de învățare, îi pot orienta să-și depășească dificultățile, să se dezvolte, care se pot adapta ritmului acestora. Valorizarea și aprecierea răspunsurilor creează elevilor un confort psihic pozitiv care îi va motiva, stimula în demersurile educaționale viitoare.

Evaluarea este o componentă indispensabilă a procesului de învățământ. În contextul unui demers didactic centrat pe competențe, evaluarea continuă, formativă ocupă un loc primordial. Se pot folosi atât forme și instrumente clasice de evaluare, cât și complementare (proiectul, autoevaluarea, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului, activități practice).

Bibliografie

1. Gherguț, A., (2007), *Sinteze de psihopedagogie specială (Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice)*, Editura Polirom, Iași (ediția a II-a);
2. Ilinca, N., Mândruț, O., (2006), (coord.), *Elemente de didactică aplicată a geografiei*, Editura CD Press, București;
3. Mândruț, O., (2010), *Competențele în învățarea geografiei (Ghid metodologic pentru aplicarea curriculumului de geografie din învățământul preuniversitar)*, Editura Corint, București;
4. *** (2017), Ministerul Educației Naționale, *Programa școlară pentru disciplina Geografie, clasele a V-a – a VIII-a*, (Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393/28.02.2017), București.

Grupul de lucru

Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației

Aurora LEFTER, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Vrancea

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Lefter Aurora	Inspectoratul Școlar Județean Vrancea
Turturică Nicoleta	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Elena Doamna” Focșani
Negru Lucian-Radu	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Mihălceni